

EL REFORMISTA

Donatiu de la Redacció

SETMANARI POLÍTIC D'AVISOS I NOVES

Preu de subscripció:
1 pesseta trimestre. — Nombre solt 10 céntims.

Redacció i Administració:
Carrer de Clivillers, 22

Any I

OTOT 9 de Juliol de 1914

Nom. 26

OTOT I SON ESPLÈNDIT PAISATJE

Hem vist amb gust el primer àlbum que amb aquest títol ha editat D. Eudalt Arqués, que conté entre altres coses una sèrie interessantíssima de fotografies de paisatjes de la comarca, escullides, entre les menys vulgaritzades per aficionats i professionals que aquí es dediquen a la fotografia artística.

~~Amb algunes paraules més d'elogi~~ acabariem aquesta justa correspondència a l'esplendides de l'editor, i si no ho fem es perquè a un àlbum primer n'han de seguir una sèrie, i seria lamentable que per lleugeresa de crítica no's posés prou cura en esmenar alguns petits defectes en altres edicions.

Desentona principalment de l'hermosura de les fotografies aquell primer dibuix—que per cert hiperbolicament alabava un dels periòdics locals del dissapte — perquè encara que pugui ser fet des de un sol punt de vista, abarca tres punts principals diferents, faltant a les més elementals lleis de perspectiva, i dificultant la lògica confluència de les horizontals a la línia d'horitzó.

L'adjunta carta geogràfica de la província per l'excessiva extensió que abarca, resulta poc desenrotllada. Hauria consonat més amb el contingut de l'àlbum un mapa comarcal esquemàtic, que fins podia orientar als devots dels bells paratges fotogràfiats.

Es llàstima que la presentació no estigui escrita segons les normes, i ens dol per quan sembla més que altre cosa un prurit personal de dissonància que no lliga amb el criteri que domina. Com tampoc està des-

proveïda de defectes la modesta presentació literaria: fins suposant que sigui veritat que «els d'aquí sembla que lliguin amb el dimoni per a espantillar tot lo que toquen» no es just traurer *drapets al sol* en una cosa que va destinada als de dintre i als d'afora ni es lògic volguer lligar aquestes al·lusions amb aquelles comparances ~~d'aquí i allà, ja que resulta que la Suïça~~ d'en Guillem Tell s'ha hermossejat més per obra d'artifici i la Suïça d'en Saderra es més hermosa encara a pesar de que'ls d'aquí espantillin tot quan toquen, i precisament per aixó. —tal com diu que li deia la Carme Karr—lo que resulta paradoxal.

Finalment tant com es digne de lloances l'obra dels fotogràfats, la de l'impresor es preocupada del prurit d'hermossejar amb vinyetes i falces elegancies, principalment en la portada aont haurien sigut preferibles els tipus romans amb més cura en la composició.

L'àlbum es empró recomenable i sobradament compensat per la bel·leça dels grabats i lo módic del preu.

N. O. S.

La actualidad económica y financiera

El impuesto sobre la sal

Por fin la opinión parece haber despertado ante el despropósito del señor Bugallal de querer gravar un artículo, no ya de general, sino de universal consumo como la sal. Tanto en Barcelona, como en Madrid, la opinión se ha apercibido del

alcance del proyecto de ley, y en reuniones y mitines ha protestado del nuevo impuesto.

Es de lamentar que el afán arbitrista haya llevado al señor Bugallal, hombre de extraordinaria discreción y buen sentido, a patrocinar dicho proyecto.

Conocedores del amplio criterio y del espíritu de transigencia del señor Bugallal, creemos que abandonará en definitiva un proyecto que dentro de los principios económicos representa una regresión, por ser un tributo indirecto sobre un artículo de primera necesidad, y que por afectar a un gran número de industrias, causaría una gran perturbación.

A tenor del proyecto de ley que comentamos, la sal destinada al consumo quedaría sujeta, a partir de 1.º de enero de 1915, a un impuesto de 20 pesetas los 100 kilogramos y de 10 pesetas los 100 kilogramos la destinada a las fábricas de salazones y conservas de pescado.

Queda libre del pago del impuesto, pero no de su reglamentación, la sal que se destine a la exportación, al alimento del ganado, al abono de las tierras y a las industrias, cuyos productos no tengan el carácter de substancias alimenticias.

El impuesto es, pues, general, alcanzando a un gran número de industrias, entre ellas a la panificación.

***

Comprendemos el nobilísimo propósito del señor Bugallal, de querer arbitrar recursos para la Hacienda, pero respeto aparte a las buenas intenciones, hemos de manifestar que su proyecto es una lamentable equivocación.

Fundamenta el señor Bugallal su proyecto de ley, en el hecho de que el impuesto sobre la sal ha existido en España hasta 1 de Enero del corriente año, en que, por virtud de la ley de supresión de los consumos de 12 de junio de 1911, se ha dejado de percibir en todas las poblaciones de España, excepto en aquellas capitales de provincia y poblaciones asimiladas que, acogiéndose a la prórroga del presupuesto, no han substituido todavía los consumos.

En realidad se propone, pues, el señor Bugallal restaurar subrepticamente el impuesto sobre la sal, abolido por la citada ley de 12 de junio de 1911, y pretende restaurarlo en condiciones mucho más gravosas para el consumidor, que las actuales.

Al proclamarse la revolución de septiembre de 1869, la sal estaba estancada y uno de los primeros decretos del gobierno provisional fué declarar libre la fabricación y venta de dicho artículo. La exención del impuesto duró breve tiempo,

pues don Juan Francisco Camacho, de grata memoria, por la ley de presupuesto de 23 de junio de 1874, sin volver al estanco ni al monopolio, gravó dicho artículo con 15 céntimos por kilogramo y en 90 céntimos por habitante a los efectos de la percepción del impuesto por el Estado, calculando un rendimiento al impuesto de 10.300.000 pesetas; Salaverría en 1876 y Barzanallana en 1877 y el propio camacho en 1881 modificaron las bases del impuesto, siendo denominado desde la última reforma «impuesto equivalente al de la sal».

Hasta la fecha venía, pues, percibiéndose por derrama en los pueblos, por capitación y sin derecho a recargo por parte de los Ayuntamientos, y en las capitales y poblaciones que percibían los consumos, por exacción en los fielatos, a la entrada de dicho artículo para el consumo. Si bien el tipo de exacción fijado por el Estado es fijo, los municipios tienen distintos tipos de impuesto, mediante la obligación de abonar al Estado la cantidad importe del cupo. Así tenemos que en Barcelona la sal satisface 4 pesetas por 100 kilos, y cuya recaudación de 86.000 pesetas es inferior a la que satisface por cupo al Estado.

De aprobarse el proyecto del Sr. Bugallal, Barcelona satisfaría por impuesto indirecto sobre la sal 720 mil pesetas, calculando un consumo de seis kilos por habitante.

Los consumidores sufrirían gran perjuicio con el nuevo impuesto comparativamente con el satisfecho hasta la fecha.

Calculando un consumo de 6 kilogramos por habitante tendríamos un consumo de 120 mil toneladas que a razón de 20 pesetas los 100 kilos representan 24 millones de pesetas a satisfacer por el impuesto. Si calculamos 8 kilos de consumo por habitante, que es la cifra que consideramos más cercana a la realidad, tendríamos un consumo de 160 mil toneladas, representando el impuesto 32 millones de pesetas.

Aun descontando la parte proporcional destinada a salazón i conserva de pescado y aplicando a dicha cantidad la rebaja del 50 por % tendríamos en el primer caso que el impuesto representaría 22 millones y en el segundo 30. A los efectos de este cálculo deducimos 20 mil toneladas del consumo total para la industria de salazón.

La fijación de los tipos de consumo que tenemos señalado no es caprichosa, sino fundada en antecedentes y datos de un valor positivo. Cuando en 1877 se discutió en las Cortes sobre el reestanco de la sal, se calculaba el consumo en 7 kilogramos por habitante; en Francia el consumo resulta entre 8 y 9; de 7 en Alemania y 5 y medio en Italia, cifra que no puede tomarse como patrón por la circunstancia de estar con este último país monopolizada la venta; lo que da lugar a un gran fraude.

***

El Sr. Bugallal propone en dicho proyecto de ley se le autorize para concertar con los productores de sal o con un gremio que represente el 50 por % de los mismos, la percepción de dicho impuesto por el plazo de 15 años mediante el canon de 15 millones de pesetas para el año de 1915 y de 18 para los restantes más un beneficio del 20 por ciento de los beneficios que obtenga el gremio en 1916, 1917 y 1918; del 40 por % en los años de 1919, 1920 y 1921 y de 50 por % en los restantes.

Admitiendo el consumo mínimo de 6 kilogramos por habitante, tendríamos que el gremio de salineros percibirá 22 millones y satisfará 15

en el primer año, o sea un beneficio de 7 millones. Ciertamente que hay que tener en cuenta el premio de recaudación pero estos vienen fijados en el propio proyecto que examinamos en 500 mil pesetas.

Todo ello representa, además de un serio quebranto para el consumidor, una grande inmaterialidad.

***

El señor Navarro Reverter presentó proyectos de ley en este mismo sentido en tres distintas ocasiones, en 1895 1906 1911, no logrando hacerlos prosperar en ninguna de ellas.

Villaverde y Cobián intentaron también la modificación de este impuesto, fracasando igualmente sus propósitos.

Por último, el señor Suárez Inclán presentó un proyecto de ley, del que es copia el del señor Bugallal, mereciendo igual suerte.

No podemos, ni queremos creer que el señor Bugallal sea más afortunado que sus antecesores.

Cuando todos los países realizan esfuerzos inauditos para desgravar las contribuciones indirectas y suprimir las que gravitan sobre artículos de consumo, acudir a un impuesto sobre un artículo indispensable a la vida como es la sal, denota falta de enjundia económica i financiera.

FRANCISCO ROSELLÓ

Setmanals

Les Ordenances Municipals. Fa ja alguns dies que en les sessions de l'Ajuntament s'hi discuteixen que alguns articles de les ordenances Municipals.

Així ho trovem molt encertat, però entenem que abans de procedir-se a llur aprovació era necessari i fins indispensable estiguessin de manifest en secretaria, a l'objecte de que poguessin ésser estudiades per els qui haguessin cregut perjudicats llurs interessos amb la aplicació de les mateixes.

Ademés fa algun temps va tractar-se de la redacció d'unes ordenances, i aquesta redacció fou encarregada a una comissió que a l'efecte va nomenar-se, i quins senyors, que tenen llur nomenament, varen quedar, com es natural, desagradablement sorpresos al veure que's prescindia d'ells en qüestió tant important com es aquesta.

No es temps ara, després d'aprovar-se variis epígrafes de l'articulat, de que la comissió entri en funcions, però si que fora necessari que abans de la aprovació definitiva de la totalitat, s'encarregués a la esmentada comissió el seu estudi i consegüent arreglo de les deficiències que hi puguin haver.

¿Qué es la Justicia?—La Justicia, aquesta institució gràficament simbolizada per unes balances, es objecte de diferents definicions segons quin sia l'estat del individu que ha de definir-la.

Hi ha qui eren que la Justicia, te per objecte retornar-li lo indegudament usurpat, fer-li respectar llurs drets contra intromissions dels qui, abusant de la seva omnipotencia, volen satisfer llurs passions, adue, sapiguen que conculcan (no ja els preceptes jurídics, car no'ls coneixen o no volen coneixels) sino els principis més elementals de la raó i de la lògica.

Hi ha en canvi, qui eren que la Justicia ha de servir per a satisfer llurs desitjos, sien quins sien, per a donar-li lo que ell vol per immoral que sia, i aquestos son, i es sensible al dir-ho, els qui posen en joc tots els resorts per a conseguir lo que ambicionen.

Per disort, que'cunes vegades la balansa de la Justicia s'inclina no pel costat aont hi ha la raó, sino pel de les presions, més entre nosaltres ja fa temps que la simbòlica balansa no ha necessitat del *reposo*, car ha donat la balansada pel costat de la raó, apesar de les presions indignes dels que han volgut fer-la servir de *cobertora* per satisfer fins renyits amb la moral cristiana que tan vo'en defensar.

Noves

Fa alguns dies desaparegué d'aquesta ciutat un agent de policia, resultant infructuoses quantes gestions s'han practicat fins avui per a descobrir el seu paradero.

En l'últim dia de pluja, va sofrir una granavinguda el riu Fluvià, en forma tan ràpida que a S. Joan les Fonts arrastrà la corrent una noia, de vint anys, resultant inútils tots els treballs que feren per a salvarla.

Diumenge en el camp d'Sports de l'«Olot Deportivo» jugaren un partit de *foot-ball* el 1er. team, del Catalonía de Manresa i el 1er. del «Olot Deportivo». El resultat fou de 3 goals a 0 a favor del 1er.

Des de l dia 27 de Juny al 3 del corrent, aquesta Sucursal de la «Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros» ha obert 8 lliuretes noves, ha rebut per imposicions 9338 pessetes i n'ha pagat 5481 per reintegres d'estalvi i plassos mensuals de pensió.

Durant la present setmana actua de Vocal de torn D. Francisco Ortiz i Soler.

Dilluns a la capella de S. Rafel d'aquesta ciutat, va contraure matrimoni amb la hermosa i distingida senyoreta D.ª Flora Plana, nostre amic el jove D. Alfret Batlló.

Els nuvis sortiren en viatge de nocces cap a l'extranger.

Al felicitar-los com aixis mateix a llurs distingides families, els hi desitjem una eterna lluna de mel.

Aumenten cada dia el nombre de families que venen a passar l'estiu entre nosaltres. Per noves adquirides podem assegurar que aquest any serà conccrregudísim.

Dijous dia 16, debutarà en el Teatre Principal d'aquesta ciutat la notable companyia cómica dramática procedent del Teatre Español de Madrid, dirigida per l'eminent actor D. Francisco Fuentes, i de la que'n forma part la notable actriu D.ª Antonia Arévalo, amb l'obra d'en Benavente «La mal querida».

Donaràn quatre funcions i entre elles el «Orgullo de Albacete» obra que està alcansant gran èxit.

El Consell Directiu de la «Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros» en compliment dels oferiments comunicats en anterior ocasió, a l'Excelentísim Ajuntament i demés entitats olotines ha fixat definitivament en 3.000 pessetes l'import màxim dels préstams personals.

Ademés estableix préstams hipotecaris amb subjecció a les següents bases:

1.ª *Limit màxim del préstam:* 30.000 pessetes, poguent-ne concedir de Superiors el Consell Directiu en cassos excepcionals.

2.ª *Garantia:* Finques urbanes o industrials lliurers de tot gravamen.

3.ª *Valor de la garantia:* Al menys el préstam sollicitat.

4.ª *Interés:* 5 per 100 anyal, pagat per trimestres vençuts.

5.ª *Duració del préstam:* 4 anys prorrogables d'any en any.

6.ª *Forma de l'operació:* Escriptura notarial de préstam combinada amb una lliureta de crèdit en la que el prestatari pot imposar les cantitats que vulga guanyant el 4 per 100 i retirant-les a son gust, resultant un verdader corrent de crèdit garantit amb una hipoteca.

7.ª *Gastos:* Els honoraris del votari i els gastos ocasionats per l'examen de la garantia.

No hi ha drets reials ni impost d'utilitats, i el paper sellat que correspon que's de deu cèntims.

Respecte a la festa que celebrà el poble de Sant Joan de les Abadesses, el dia 29 i 30 del passat més de Juny, quina execució de la part musical corria a càrrec de l'orquestra d'aquesta ciutat «La Principal Olotina», acopiem de «La Veu Comarcal» de Ripoll, lo següent:

«El diumenge i dilluns passat els aimants de la bona música poguerem recrear a plé nostres oïdos.

La Principal d'Olot, fan en l'ofici com en els concerts i demés actes en que hi prengué part, executà d'una manera tan magistral i acurada un escullit nombre de pessas de son llarg repertori com poques vegades podem assaborir els Santjoanins. Pero alli aon demostraren més son gust artístic i sa esmerada perfecció, fou en el repertori de sardanes que'ns adressaren. Aquell admirable conjunt, aquelles tonalitats tan suaus com veus argentines sortides d'un estol d'invisibles fades canviant luego amb un trò espetegant de música al igual que'l crit de guerra sortit de la boca de cent titants, ubriagaven l'ànima i'ns transportaven l'esperit per regions desconegudes.

No puc més que adreçar ma modesta felicitació a dits professors i en especial a son director pel modo perfect com executen la música i per sa predilecció per les pessas de conjunt, desterrant aquelles estridencies d'obligats, que si bé's prestaven per a lluir ses facultats en determinats intruments, era casi sempre per a fugir de l'harmonia i dels ritmes típics i popular dels aires de nostra terra.

Pot enorgullir-se «La Principal Olotina» ja que te conquistat un dels primers puestos en les cobles ampurdaneses.

El corresponsal.

Primer Aniversari

de la mort de

D.ª ÀNGELA PUJOL CLARIÀ

ocorreguda el dia 15 de Juliol de 1913

E. P. D.

Sa desconsolada familia supliquen als seus amics i coneguts se serveixin assistir a alguna de les MISSSES que, en sufragi de l'ànima d'aquella, se celebraran en la Iglesia Parroquial d'aquesta ciutat, el dia 15 de l'actual, de sis a dotze.

Olot Juliol 1914

Des de Sant Joan de las Abadesas

NOMBRE Y CARACTER DE SOS HABITANTS

La vila en son casco te, aproximadament 2600 habitants; es una població exclusivament obrera ja que'l afany de viurer a ciutat la despulat de les families nobles que la feren notable an el sigle XVII, pro gracies a les fàbriques de siment i filatura es una de les poblacions de Catalunya que tenen vida propia, i com siga que quasi totes les families se dediquen més o menos a la agricultura tal vegada se deu an aixó, que encara conservi moltes d'aquelles bones costums de nostra terra Catalana, que's caracteritza per lo espitalaria i caracter franc expressiu, compassiu i justicier.

De entre les moltes que'ns honran, digne de molt aplauso per ser floreta de caritat i'tal vegada una de les mes hermoses, ja que arreu aont campeija, queda saturat de vivificant aroma i consol; existeix en aquesta vila una agremiació que te per objecte conrear les terres de l'associat que ha tingut la desgracia de perdre la salut. ¡Oh.... quin gust dona veurer els dies festius conrear les terres dels malalts amb tanta caritat!

Antiguament, no hi havia necessitat de redactar bases per cumplir les obres de caritat, puix bastava que qualsevol fill del poble fos pobre o ric, sabi o ignorant, fes present una necessitat per tots complaers en socorrer-la pro avui que ens hem modernisat, raríssims son els pobles que amb tot i tenir uns reglaments obligatoris es necessari que el que dirigeix, poseixi una voluntat de ferro per portar i dar compliment a obra tan lloable. ¿I suposaràn mos estimats llegidors que el que dirigeix obra tan meritoria, a cursat grans estudis? No senyors.

L'iniciador, director de tal obra, D. Ramón Bertràn (a) Mon de can Marí, ni sols coneix una lletra, i es que, el que naix en bon cor no necessita carrera per conservar bons sentiments.

No hi ha dubte, si junt amb els bons sentiments pot posseir-se coneixements necessaris, li seràn de molta utilitat, pero no es l'element principal, el més important factor, es la voluntat.

No sols se limita aquesta agremiació en el conreu de les terres, sino que totes les festes van uns quants a fer llenya per socorrer a les families que han de vetllar algun malalt, i aquest Ramón Bertràn es l'encarregat de dirigir i avisar per els dies festius a tots aquells que per torn els toca d'anar al bosc, tallar i portar la llenya hasta el punt que puga carregar-se el carro, puix també perteneixen en aquesta agremiació alguns que posseeixen carro, treballen per caritat, com hi perteneixen molts altres que no foren a propòsit per portar el feix, els quals perteneixen en calitat de protectors i paguen quan per torn els toca, la mesquindat de cinquanta céntims de pesseta que serveixen per pagar cinc o deu céntims de beguda per cada individu del torn en una cantina que's troba a la entrada del bosc.

¿No es caritat digne de tota alabansa?

No trobo paraules adequades per alabar com se mereix el procedir de dita agremiació.

Rebin de la meva part i de tots els aimants de les bones costums catalanes la més entussiasta felicitació.

Dedicatoria a la agremiació

Amb son art d'agricultura,
El pagés molt laboriós,
Procura amb mutualisme
Ajudar-sen afanyós.

Lo que falta a l'un, te l'altre,
Si algún d'ells cauen malalts,

Veureu que molts ne procuren
Que no's perdin sos caudals.

El dia de alguna festa,
Procuren aprofitar
Conreuant-los-hi les terres,
Tants quants ne puguen anar.

En lo temps de plujes i neus
Aont la llar del pobre plora,
Per falta de l'element
De l'escalf que tan anyora.

S'ajunten uns quants amics
Amb el sac i també cordes,
Portan-ne tots lo seu feix
En el pobre que no te forses

Les mullers que per disort
Els faltabá companyia,
Avent perdut son espós
Després de greu malaltia....

No'ls ni falta pas consol,
La unió per tota rriba,
Cuidan-se de sos conreus
Assegurant la cullita.

Ja ve la recolecció,
La viudeta no podria
No te pas prous elements
Per adquirir la cullita....

Qui amb cargues d'animals,
Que fent-ne servi l'esquena,
Arreplega el be de Deu
Per consol de la viudeta.

Digueu-me si alabansa
No mereix tal procedir,
Ajudan-se l'un a l'altre
Mes bó no's pot concebir

L'Ermità de Santa Barbara.

Imprenta de Pere Aubert.—Clivillers 22

DISPONIBLE

DISPONIBLE